

Dårlig utstillingsvindu

Millioner av reisende til og fra Oslo Lufthavn Gardermoen blir møtt med franske bagetter og amerikanske pølser. Det vitner om fantasiløshet når en av landets viktigste utstillingsvinduer fylles opp med internasjonal dusinvarer i stedet for gode, norske retter.

Landets største flyplass representerer også landets største inntrykk for talløse turister og forretningsreisende. Disse blir henvist til spisesteder som heter Café Ritazza, Franks eller Upper Crust. Dette er vanlige, internasjonale merkenavn, men gir ikke noe som helst inntrykk av norsk egenart.

Som **Nationen skrev** i går signerte i 2011 amerikanske SSP The Food Travel Experts retten til å drive 30 serveringssteder på

flyplassen de neste fem årene. Ifølge sjefkokk Bjørn Christian Østrem i SSP er «temaet på serveringsstedene et multikulturelt Oslo». Dermed kan vi slå fast at Østrems svar er atskillig mer kreativt enn maten han serverer.

Mange utlendinger har et bilde av Norge som et land med storlagen natur og frisk luft. Ren og frisk norsk mat på hovedflyplassen kunne ha understøttet dette bildet. I stedet avspises de reisende med pregløse matretter av moderert, internasjonal snitt.

Østrem i SSP påpeker at de fleste reisende ønsker seg noe raskt og trygt, ikke tradisjonelle norske retter man må spise med kniv og gaffel. Det er helt sikkert riktig, men norsk tradisjonsmat er ikke bare kumle, lutefisk og kjøttkaker. Norsk fingermat basert på lefse, røykelaks eller spekemat

Oppsummert

Pregløst

1 Millioner av reisende blir avspist med pregløs mat med internasjonalt tilsnitt på norske flyplasser.

Utstillingsvindu

2 Flyplassene utgjør landets førsteinntrykk for en tredel av de utenlandske turistene.

Alternativer

3 I stedet for å tilby internasjonal dusinvarer, bør flyplassene servere gode, norske retter.

er både god på smak og lett å spise, for å nevne noe.

Avinor, som eier flyplassene, ble under matmessen Grüne Woche utfordret av Samferdselsdepartementet til å synliggjøre Norge bedre som reisedestinasjon på de store flyplassene. God, norsk mat er et naturlig utgangspunkt.

Konsernsjef Dag Falk-Petersen varsler at Avinor ser «mer konkret» på hva de kan gjøre for å fremme både lokale og nasjonale produkter i butikker og på serveringsstedene på flyplassene. Det blir for puslete når bare to av 25 spisesteder på Gardermoen representerer norsk mat

Neste gang vi reiser vil vi gjerne se noen spiselige resultater av Avinors arbeid med å fremme norsk reiseliv.

SAGT

av andre

Sinnatagg: Kjell Inge Røkke.

FOTO: HÅKON MOSVOLD LARSEN/ SCANPIX

Sinna

* «For meg har det vært viktig å være en del av «fellesskapet Molde FK», hvor ingen enkeltindivider går foran klubben.»

Kjell Inge Røkke kunngjør at Aker trekker seg ut av Molde, etter at trener Ole Gunnar Solskjær hadde samtaler med Aston Villa.

Furten

* «Jeg opplever reaksjonen til Røkke som en litt furten afekthandling.»

Fotballspert Lars Tjørnås til VG.

Husklynge

* «Uten Røkke-penger og Solskjær er Molde igjen kun en ubetydelig husklynge et sted på Vestlandet.»

RBK-supporternes talsmann Kenneth T. Kjelsnes på twitter.

Fucking

* «Innbyggerne i Fucking var lei av at tjuver stadig stjal byskiltet deres.»

Dagbladet rapporterer fra Tyskland.

Petting

* «Turistforeningen i småbyen Petting - 30 kilometer unna - undrer seg forøvrig over mangelen på interesse fra utenlandske turister. Ikke et eneste skil er - foreløpig - meldt savnet der i bygda.

Flere artige tyske stedsnavn i Dagbladet.

Nationen arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale bes ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål. PFU holder til i Oslo, tlf: 22 40 50 40. Epost: pfu@presse.no

Hva er det med Norge?

DAGENS GJEST

Nasjonalgalleriet, Kunstindustrimuseet i Oslo, Munch-salen, vikingskipene og nå rosevinduet i Nidarosdomen. Alle er kronjuveler i den norske kulturarven. Alle er truet av mennesker som er satt til å vokte dem. Hva er det med Norge, med norsk kulturminneforvaltning og norske museumsfolk?

Kunstindustrimuseet i Oslo skal fraflyttes, Nasjonalgalleriet tømmes og Munch-salen raseres. Ikke før er striden om flytting av vikingskipene på Bygdøy bilagt, så starter kampen om ennå et av våre nasjonale klenodier, Gabriel Kiellands berømte rosevindu i Nidarosdomen.

11. mai i år slo lektor Kristine Kaasa Moe i Melhus alarm i avisen Dag og Tid. I kronikken «Rosevinduet i fare» heter det at en nyoppsetting av det lenge neglisjerte Steinmeyer-orgelet på vestveggen vil skjule viktige deler av vinduet. Det vinduet som det opprinnelig ikke var økonomi til å prioritere til Olavs-jubileet i 1930, men som takket være en innsamling blant norske kvinner likevel sto ferdig i god tid før feiringen startet. Vinduet regnes som Kiellands hoved-

verk og regningen lød på 150.000 kroner. En uhyrlig sum selvfølgelig, men som likevel med god margin ble samlet inn av frivillige hender i en nødstid. Fra hele landet strømmet det inn penger, dels som rene gaver og donasjoner, dels som følge av basarer og utlodninger i mangt et menighetshus. Målet var 175.000 kroner, men da innsamlingen var avsluttet viste regnskapet at det var kommet inn hele 183.049 kroner og 45 øre. Derfor kunne kvinnene også gi 5000 kroner til Domkirkens guttekor, samt bekoste ni messehaker og en bispekåpe.

Rosevinduet er et stort og sjeldent kunstverk etter norsk målestokk. Det strekker seg 12 meter i høyden og er 8 meter bredt. Grindverket ble tegnet av domkirkearkitekt Olaf Nordhagen, mens professor i kirkehistorie, Oluf Kolsrud, bisto kunstneren i utarbeidelsen av det ikonografiske billedspråket. Kielland hadde fått det kunstneriske ansvaret for alle kirkens glassmalerier. Vinduene ble derfor utformet etter helhetlig plan der motiver fra Det nye testamente er reservert sørveggen, mens alle vinduene på nordveggen henter sine temaer fra Det gamle testamente. Et styrende prinsipp for utformingen var at glassmaleriene uhindret skulle kunne sees fra mange

Sjur Harby

Sjur Harby er arkeolog og skribent

ROSEVINDUET

«Fra hele landet strømmet det inn penger, dels som rene gaver og donasjoner, dels som følge av basarer og utlodninger i mangt et menighetshus.»

vinkler, også tett på. Rosevinduet selv er vendt mot solnedgangen og symboliserer dommedag og består av mer enn 10.000 glødende glassbiter.

Det er denne helheten i kirkerommet som nå er truet. Allerede i 1930 advarte orgelets byggmester, Hans Steinmeyer, mot en lokalisering i vest, nettopp fordi dette ville skje på bekostning av rosevinduet. Til tross for dette, til tross for domkirkearkitekt Olaf Nordhagens intensjon om å holde hele dette området i kirken fritt, er det vestveggen dagens ledelse ved Nidarosdomen i en presentasjon i Adresseavisen 27. mars, anbefaler som Steinmeyer-orgelets fremtidige og endelige plassering. Bak orgelpipene forsvinner ikke bare Kristus på dommens dag, men hele Jesu domsscene fra Matteus-evangeliet 25. kapittel.

«Slik situasjonen er pr. i dag», skriver Kaasa Moe, «må jeg be ledelsen - i tråd med domkirkens egne tradisjoner - om å besørge en prøveoppstilling i kirken, slik at man kan se hva det hele vil dreie seg om, før det er for sent.»

Er en slik prøveoppstilling i landets nasjonalhelligdom virkelig for mye å be om? Mye tyder på det.